

NORGES HØYESTERETT

Den 6. februar 2018 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Normann og Bergsjø i

HR-2018-231-U, (sak nr. 2018/184), straffesak, anke over beslutning:

A (advokat Hilde Jorunn Skei Kostveit)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens ankenektelse etter straffeprosessloven § 321 andre ledd. Spørsmålet er om det er § 321 andre eller tredje ledd som kommer til anvendelse.
- (2) Ved tiltalebeslutning 5. juli 2017 ble A satt under tiltale for overtredelse av

"I Straffeloven (1902) § 168 første straffalternativ

for ved falsk anklage, anmeldelse eller forklaring til påtalemyndigheten eller annen offentlig myndighet eller på annen måte mot bedre vitende å ha søkt å pådra en annen siktelse eller fellelse for en forbrytelse.

Grunnlag:

a)

Søndag 21. desember 2014 i Oslo sa hun både i samtale med politiet og i avhør under vitneansvar at hun var utsatt for vold og/eller knivstukket av sin tidligere kjæreste B, til tross for at hun visste at dette var uriktige/falske opplysninger som kunne føre til siktelse. B ble pågrepet 22. desember 2014.

b)

Søndag 21. desember 2014 i Oslo sa hun både i samtale med politiet og i avhør under vitneansvar at hun var utsatt for vold og/eller knivstukket av sin tidligere kjærestes sønn C, til tross for at hun visste at dette var uriktige/falske opplysninger som kunne føre til siktelse. C ble pågrepet 22. desember 2014.

c)

Søndag 12. juli 2015 i Oslo sa hun både i samtale med politiet og i avhør under vitneansvar at hun var blitt knivstukket i magen av blant andre D til tross for at hun visste at dette var uriktige/falske opplysninger og at dette kunne lede til pågrepelse av D.

II Straffeloven (1902) § 257

for å ha borttatt en gjenstand som helt eller delvis tilhørte en annen, i hensikt å skaffe seg eller andre en uberettiget vinning ved tilegnelsen av gjenstanden.

Grunnlag:

Kort tid forut for søndag 5. juli 2015 i ----- gate 00 i Oslo borttok hun diverse innbo tilhørende E fra leiligheten hun leide av E."

- (3) Straffeloven 1902 § 168 første straffalternativ har en øvre strafferamme på fengsel inntil åtte år. Under prosedyren i tingretten la aktor ned påstand om at subsumsjonen i tiltalens post I skulle endres fra straffeloven 1902 § 168 til straffeloven 2005 § 222. Straffeloven 2005 § 222 har en øvre strafferamme på fengsel inntil tre år.
- (4) Oslo tingrett avsa 24. oktober 2017 dom med slik domsslutning:
- "A, født 00.00.1977, dømmes for overtredelse av straffeloven (2005) § 222 (2 forhold), straffeloven (2005) § 222 jfr. § 16 og straffeloven (1902) § 257 til en straff av fengsel i 7 – sju – måneder.**
- Innen 2 – to – uker betaler A i sakskostnader til det offentlige et beløp stort kr 3 000,- – kronertretusen 0/100."**
- (5) A anket tingrettens dom til Borgarting lagmannsrett, som ved beslutning 22. desember 2017 nektet anken fremmet under henvisning til straffeprosessloven § 321 andre ledd.
- (6) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen. Hun har i korte trekk anført:
- (7) Tiltalte har ubetinget ankerett etter straffeprosessloven § 321 tredje ledd. Møtende aktor for tingretten, en politiadvokat, hadde ikke kompetanse til å endre tiltalebeslutningen. Saken skiller seg således fra Rt-2010-1652. Straffeloven 2005 § 222 er dessuten ikke nødvendigvis den gunstigste bestemmelsen for tiltalte, idet en ankeadgang dermed i realiteten blir avskåret.
- (8) A har lagt ned slik påstand:
- "Borgarting lagmannsretts beslutning av 22.12.17 oppheves."**
- (9) *Påtalemyndigheten* anfører at lagmannsrettens beslutning er korrekt.
- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (11) Anken gjelder lagmannsrettens saksbehandling, som utvalget kan prøve.
- (12) Etter straffeprosessloven § 321 andre ledd har en domfelt ubetinget ankerett i saker "som angår forbrytelse som etter loven kan medføre fengsel i mer enn 6 år". Straffeloven 1902 § 168 første straffalternativ har en øvre strafferamme på fengsel inntil åtte år, mens straffeloven 2005 § 222, som tingretten anvendte, har en øvre strafferamme på fengsel inntil tre år.
- (13) Det er sikker rett at dersom tiltalebeslutningen gjelder et straffebud hvor øvre strafferamme er høyere enn fengsel inntil seks år, omfattes en anke til lagmannsretten av straffeprosessloven

§ 321 tredje ledd selv om forholdet i dommen er nedsubsumert til et straffebud med lavere øvre strafferamme, jf. bl.a. Rt-2009-1697 avsnitt 13.

- (14) I Rt-2010-1652, som lagmannsretten har vist til, kom imidlertid Høyesteretts ankeutvalg til at andre ledd kom til anvendelse når retten hadde nedsubsumert til et straffebud hvor øvre strafferamme ikke overskred fengsel inntil seks år, og dette var i samsvar med aktors påstand under ankeforhandlingen. Aktor i den nevnte saken var imidlertid en statsadvokat med tiltalekompetanse i saken. I den foreliggende saken hadde derimot aktor, en politiadvokat, ikke tiltalekompetanse i saken, jf. straffeprosessloven § 67. I en slik situasjon er den opprinnelige tiltalebeslutningen avgjørende for anvendelsen av tredje ledd.
- (15) Lagmannsretten har dermed begått en saksbehandlingsfeil ved å prøve anken etter straffeprosessloven § 321 andre ledd som må lede til at beslutningen oppheves, jf. straffeprosessloven § 385 tredje ledd sammenholdt med § 343 første ledd.
- (16) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

Lagmannsrettens beslutning oppheves.

Kristin Normann
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Riktig utskrift: